

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - В А Р Н А
ЦЕНТЪР ЗА МАГИСТЪРСКО ОБУЧЕНИЕ
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №/ дата):

УТВЪРЖДАВАМ:

Приета от КС (протокол №6/ 28.02.2020 г.):

Декан:

(доц. д-р Денка Златева)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „ГЛОБАЛИЗАЦИЯ“;

ЗА СПЕЦ: „Глобален търговски бизнес“; ОКС „магистър“

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5; СЕМЕСТЪР: 10-СС,СНУ; КУРС: 6; СЕМЕСТЪР:12-ДНДО

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 180 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 6

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО(часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
Т. ч.		
• ЛЕКЦИИ(30)(2)
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)(30)(2)
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ(120)	-

Изготвили програмата:

1.
(проф. д.и.н. Иван Русев)

2.
(доц. д-р Стоянка Георгиева)

Ръководител катедра:
„Управление и администрация“ (доц. д-р Добрин Добрев)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Глобализация” има за цел да запознае студентите от магистърска форма на обучение с историческите корени и развитието на процеса, чрез който различните общества, икономики и култури се интегрират помежду си в световен мащаб. В учебния материал се изяснява същността на понятието глобализация и различните измерения на процеса. Проследено е възникването и развитието на световни стопански и други връзки в различните периоди на човешката история, мястото и ролята на световната търговия, на империите и географските открития. Съществено внимание се отделя на влиянието, което оказват индустриализацията и свободната търговия за глобализацията и на последиците от т. нар. „първа вълна на глобализация”, която завършва през 1914 г. Подробно се анализират глобалните кризи през първата половина на XX в. – Първата и Втората световни войни и Световната стопанска депресия от 30-те години на XX в., както и процесите на глобализация през втората половина на XX в. Специално внимание се отделя на глобализацията в сферата на икономиката и на нейното влияние върху политиката на отделните държави и организации, на влиянието на глобализацията за появата и задълбочаването на неравенството в икономическото развитие на отделни държави и региони.

В **РЕЗУЛТАТ** от изучаването на дисциплината „Глобализация” студентите получават възможността:

- да опознаят предпоставките и факторите, довели до съвременните измерения на глобализационния процес;
- да анализират взаимовръзки, влияния и конфликти, проявили се през последните няколко века в икономическата, политическата и културната сфери на човешката дейност;
- да придобият аналитични способности като бъдещи специалисти икономисти – организатори и ръководители на стопанския и обществено-политическия живот в страната и в различни международни организации и институции;
- да придобият способности за взимане на адекватни управленски решения.

При разработването на учебния материал е използван **интердисциплинарен подход**, което способства лесното интегриране на дисциплината в учебните планове на всички университетски специалности, нейното смислово и логическо вписване в блока от фундаментални дисциплини на ОКС „бакалавър”.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
1.	Въведение. Същност на глобализацията. Поява и употреба на термина. Основни концепции за глобализацията в историята, икономиката и в други научни области.	2	2	
2.	Империите и първи опити за глобализация през Средновековието. Ролята на световните империи (Рим, Китай, Персия, светът на исляма, Индия) за интеграцията на големи части от света. Търговски и други контакти между отделните части на света. Европа като периферна и слабо развита част от света.	4	4	

	Влиянието на ранните миграционни вълни. Средновековните глобални кризи – черната смърт от 1340–1351 г.			
3.	Великите географски открития и техните последици за глобализацията. Значение на Великите географски открития. Търговия с нов тип стоки. Разширяване на търговията с чернокожи. Ролята на среброто и златото от Латинска Америка за световната търговия и финанси. Испания и Португалия в Новия свят. Появата на търговския капитализъм – Холандия, Източноиндийските компании, меркантилизъмът и търговската конкуренция между Великобритания и Холандия.	4	4	
4.	Империализъм, индустриализация и свободна търговия 1750-1880 г. Глобалното влияние на Американската и Френската революция и на Индустриалната революция. Причини за рязкото увеличаване на разликите в основни икономически показатели между отделните държави и региони. Значение на технологичния прогрес и институциите. Появата на свободната търговия и „империализъмът на свободната търговия”. Поява на нов тип империи и на национални държави. Развитие на либералната демокрация. Връзка между демокрация, икономически растеж и глобализация.	4	4	
5.	Глобалният капитализъм 1870-1914 г. Пазарна интеграция в световен мащаб. Разделение на труда. Световните финансови пазари – роля на износа на капитали. Миграцията и нейното отражение върху икономиката и социалната структура на обществата. Ускоряване на технологичния напредък – Втора индустриална революция. Международната търговия и отражението върху нея на депресията от края на XIX век. Развитие на империализма – колонизиране на Африка, развитие на либералната демокрация, роля на националните държави, връзката между демокрация, национализъм, империализъм и икономически растеж.	4	4	
6.	Глобалните кризи 1914-1945 г. Световните войни и отражението им върху икономиката. Състояние на империите (колапс на Османската империя, на Австро-Унгария и др.) и дезинтеграция. Политическите структури на обществата – появата на тоталитарните общества, деглобализация в икономиката. Голямата депресия и отражението ѝ върху световната търговия.	4	4	
7.	Глобализацията в условията на Студената война. Геополитически последици от войната – комунизмът, Студената война и деколонизацията, възстановяване и на Атлантическите икономики, Социалистическият блок, политическа и икономическа интеграция. Държави хегемони в условията на глобализацията. Институции на глобалната икономика. Миграционни движения и социално-културна глобализация. Ускоряване на глобализацията през 80-те години на XX век.	4	4	
8.	Глобализация в еднополюсен свят. Икономически и политически измерения. Рискове и	4	4	

	перспективи от глобализацията в края на ХХ и началото на ХХІ век.			
		Общо:	30	30

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ:

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриален (текущ) контрол		
1.1.	Контролна работа – тест (с отворени, затворени или смесени въпроси)	1	
1.2.	Контролна работа – разработване на тема	1	
1.3.	Курсова работа (по предварително избрана или зададена тема)	1	
	Общо за семестриален контрол:	3	120
2.	Сесиен (краен) контрол		
	Общо за сесиен контрол:		-
	Общо за всички форми на контрол:	3	120

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1. Русев, И.** Глобализация. Електронен учебник. Изд. „Наука и икономика“. Икономически университет – Варна, 2016, 265 стр. (ISBN 978-954-21-0888-7)
- 2. Русев, И.** Глобализация. Кратък електронен учебник и библиография. Издателска къща „СТЕНО“ – Варна, 2013, 291 стр. (ISBN 978-954-449-647-0)
- 3. Русев, И.** Европеистика. Кратък електронен учебник. Второ допълнено и преработено издание. Издателска къща „СТЕНО“ – Варна, 2014, 234 стр. (ISBN 978-954-449-477-3)
- 4. Стиллиц, Дж.** Глобализацията и недоволните от нея. С., 2003.
- 5. Osterhammel, J, N. Petersson.** Globalization – a short history. Princeton University Press, 2006.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

- 1. Шевалие, Фр.** История на Латинска Америка. С., 2002.
- 2. Ротермунд, Х. и др.** История на Южна и Източна Азия през ХІХ и ХХ век, С., 2003.
- 3. Видрович, К. и А. Монио.** История на Черна Африка. С., 2004.
- История на Средиземноморието. Под ред. на **Жан Карпантие** и **Фр. Лъобрен.** С., 2001.
- Оксфордска история на Великобритания. Под ред на **лорд Кенет Морган.** С., 2005.
- История на Османската империя. Под ред. на **Р. Мантран.** С., 1999.
- 7. Грънчаров, Ст.** Балканският свят. С., 2001.
- 8. Иналджък, Х.** Османската империя, класическият период 1300–1600. С., 2002.
- 9. Джуд, Т.** След войната. История на Европа след 1945 г. С., 2010.
- 10. Арместо, Фелипе-Фернандес.** Хилядолетието. С., 1995.
- 11. Даймънд, Д.** Пушки, вируси и стомана. Какво определя съдбините на човешките общества. С., 2006.
- 12. Фридман, Т.** Светът е плосък. Кратка история на ХХІ век. С., 2006.
- 13. Findlay, R., К. O'Rourke, Power and Plenty.** Trade, War and Economy in the Second Mil-lenium. Princeton University Press, 2009.

14. Pomeranz, K. The Great Divergence, China, Europe and the Making of the Modern World Economy. Princeton University Press, 2000.